

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

Nr 6

WARSZAWA, SIERPIEŃ 1994.

● Do użytku wewnętrznego. ●

Z PRAC PREZYDIUM ZG PTTK

UCHWAŁY PREZYDIUM ZG PTTK
z dnia 29.07.1994 r.

1. Uchwała nr.31/94 w sprawie powołania s-ki Wydawnictwo PTTK "KRAJ", s-ka z o.o. z siedzibą w Warszawie.
2. Uchwała nr.32/94 w sprawie zbycia nieruchomości położonej we Wrocławiu, przy ulicy Wodzisławskiej 6.

UCHWAŁY I POSTANOWIENIA PREZYDIUM
EKONOMICZNEGO ZG PTTK.

1. Uchwała nr.22/E/94 z dnia 22.06.1994 r. w sprawie sprzedaży Zakładowi Energetycznemu w Słupsku terenu pod stację trafo w Miastku.
2. Postanowienie nr.36/E/94 z dnia 22.06.1994 r. w sprawie przekształcenia s-ki w wieloosobową oraz podwyższenia kapitału zakładowego spółki "Szczecińskie Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK".

Z PRAC GKR

- 4 czerwca odbyło się posiedzenie plenarne GKR, na którym dokonano oceny sprawozdania finansowego ZG PTTK za 1993 r., a uwagi w tej sprawie przekazano na ręce Prezesa ZG PTTK.
- 10 czerwca odbyło się w Zakopanem wspólne posiedzenie Prezydium: GKR oraz ZG PTTK poświęcone problemom Towarzystwa związanych z Tatrzzańskim Parkiem Narodowym, w którym uczestniczyli również przedstawiciele dyrekcji TPN. Wiele z dotychczas trudnych spraw znajdzie wreszcie rozwiązanie.
- 11 czerwca odbyło się spotkanie z prezesami Oddziałowych Komisji Rewizyjnych PTTK z Regionu Karpackiego. Poruszone wiele spraw związanych z funkcjonowaniem PTTK na tym terenie.

Maria Balcerzak
Sekretarz GKR PTTK

KOMUNIKAT

W dniach 16-17.VI.1994 r. odbyło się w Łodzi, już drugie w XIII Kadencji, spotkanie Konwentu Seniorów - Członków Honorowych PTTK, pierwsze miało miejsce 23.XI.1993 r. w Warszawie /pisałismy o tym wydarzeniu na łamach "Informacji ZG PTTK" - 1993 /nr.8,s.9/. Tegoroczne dwudniowe spotkanie, zostało podzielone na część konferencyjną i krajoznawczą.

W spotkaniu uczestniczyli wszyscy Członkowie Honorowi, którym zdrowie i zajęcia pozwoliły przybyć do Łodzi, a byli to kol.kol. - Dziekan Konwentu Seniorów Ryszard Mielnik, Prodziekan Konwentu Seniorów Eugeniusz Skrzypek, Członkowie Konwentu Seniorów Anna Andrusikiewicz, Zbigniew Błażejowski, Janusz Czyszczonik, Mieczysław Domagała, Stanisław Dygasiewicz, Lechosław Fularski, Ryszard Haraжда, Mieczysław Holz, Izabela Horodecka, Józefa Hunek, Jerzy Jarociński, Barbara Kaczmarek, Mieczysława Kulczyńska, Jadwiga Kuśmierk, Józef Małecki, Edward Moskała, Jerzy Pawlik, Bogusław Rybski, Stanisław Szymański, Sylwester Tomaszewski, Elfryda Trybowska, Franciszek Wachowiak, Tadeusz Zerych /25 osób/.

Władze Towarzystwa reprezentowali kol.kol. Prezes Adam Chyżewski, Wiceprezes ZG d/s Organizacyjnych Gustaw Konopacki, Członek Prezydium ZG i Przewodniczący Zespołu Statutowego ZG Zbigniew Kresek, Sekretarz Generalny ZG Wojciech Redzej oraz Sekretarz Ekonomiczny ZG Barbara Stupnicka i Organizacyjny ZG Halina Mankiewicz, która jednocześnie jest Członkiem Kapituły ZG.

Po wystąpieniu Dziekana Konwentu Seniorów kol.R.Mielnika, który omówił program spotkania oraz po wręczeniu listów gratulacyjnych Jubilatowi głos zabrał Prezes Towarzystwa kol.A.Chyżewski szczegółowo i wszechstronnie omawiając bieżącą działalność programową, organizacyjną, gospodarczą PTTK, dzieląc się wiedzą o dokonaniach i o trudnościach, zaznajamiając zebranych z prognozami na najbliższe lata. Szczególnie zainteresowanie zebranych wzbudziła modernizacja naszej bazy w kierunku poprawy warunków sanitarnych - porządkowanie kajaków, szlaków wodnych, stosunki z parkami narodowymi - w tym stosunki własnościowe, dramatyczna sytuację muzeów Towarzystwa, zobowiązania majątkowe oddziałów, żeby wymienić tylko parę problemów, jakie przychodzi rozwiązywać w nowych uwarunkowaniach.

Przewodniczący Zespołu Statutowego ZG kol.Zb.Kresek ukazał zasadnicze kierunki prac podjętych nad Statutem, które w całości mają być przedstawione w czerwcu 1997 roku na XIV Zjeździe Krajowym PTTK. Wokół tej wypowiedzi rozwinęła się bogata dyskusja, jej owoce w całości zostaną wzięte pod uwagę w pracach w/w Komisji Statutowej.

Podobnie rzecz się miała odnośnie opinii zebranych przedstawionych na temat "Systemu wyróżnień członków oraz jednostek organizacyjnych PTTK" jak również kryteriów jakimi należy się posługiwać przy występowaniu o GODNOŚĆ CZŁONKA HONOROWEGO PTTK oraz nadawaniu tej godności. Tę część dyskusji otworzyła i prowadziła kol.H.Mankiewicz.

Wielogodzinna wymiana poglądów w gronie osób doświadczonych, absolutnie oddanych Towarzystwu, a jednocześnie pozostających w pewnym dystansie do bieżących problemów okazała się niebywale twórcza i pomocna w prowadzonych pracach.

Zebrani mieli możliwość zapoznać się z pracami prowadzonymi w Centrum Fotografii Krajoznawczej oraz w Regionalnej Pracowni Krajoznawczej, spotkać działaczy jednego z najstarszych oddziałów, który właśnie obchodził 85-tą rocznicę utworzenia - Oddziału PTTK im.Jana Czaraszkiewicza. Te trzy jednostki wspólnie tworzą niezapomniany klimat PTTK-ego DOMU-gościnnego, ciepłego, chroniącego tradycje i tworzącego nowe wartości.

Drugi dzień, po omówieniu bieżących prac toczących się w Konwencji Seniorów, został zdominowany przez zwiedzanie Pałacu Herbsta - muzeum wewnątrz, jednego z najciekawszych w Łodzi.

WS.

WYDAWNICTWO PTTK „KRAJ”

gorąco poleca wszystkim turystom

następujące przewodniki:

w serii „tydzień w górach”

Kseni Szczepanik

Zakopane

Kseni Szczepanik i Zbigniewa Ładygina

Tatry Zachodnie

oraz w serii „szlaki wodne”

„Rega” i „Radunia”

w serii „polskie góry”

Mirostawa Barańskiego

Pasma Baraniej Góry

Mirostawa Barańskiego

Masyw Klimczoka

Zygmunta Sarneckiego i Bogdana Szarka

Kotlinę Kamiennogórską

2.

W BIEŻĄCYM NUMERZE M.IN. :

- CO I JAK KONTROLOWAĆ W SPÓŁKACH s.11
- ZNOWELIZOWANE -
REGULAMINY ODZNAK TURYSTYKI PIESZEJ s.19
- REGULAMIN OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU DLA OGNIW PTTK I ORGANIZACJI
SPOŁECZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZĄ DLA
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH s.22

• ODESZLI OD NAS •

Jerzy Przeździecki (1914 - 1994)

Członek Honorowy PTTK

W południe 8 czerwca 1994 r. żegnaliśmy na Cmentarzu Ewangelickim w Warszawie Kolegę Jerzego Przeździeckiego. Dla wszystkich było oczywiste, że odszedł z Towarzystwa człowiek, który współtworzył całą epokę naszej tradycji i był tej tradycji zarazem twórcą, strażnikiem i symbolem.

Jerzy Przeździecki wnosił do Towarzystwa swoje bardzo wielostronne doświadczenia z lat studenckich a później pracy zawodowej. W latach 1934-36 studiował w Paryżu, ukończył tam Szkołę Nauk Politycznych będąc wówczas prezesem Związku Stowarzyszeń Studentów Polskich we Francji. Po powrocie do Polski studiował w Głównej Szkole Handlowej w Warszawie i działał w Związku Studentów Polskich oraz Międzynarodowym Związku Studentów, będąc przez pewien czas jego przewodniczącym. Wybuch II Wojny Światowej przerwał pierwszy okres pracy Jerzego Przeździeckiego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. W czasie wojny był członkiem Armii Krajowej i walczył w Powstaniu Warszawskim w batalionie "Ruczaj", jako porucznik "Rymwid". Po wojnie Jerzy Przeździecki rozpoczął zbieranie doświadczeń związanych z przemysłem i gospodarką. Najpierw pracował w katowickiej Centrali Zaopatrzenia Przemysłu Hutniczego, później w Warszawie był w zespole doradców premiera w sprawach budownictwa. W tym czasie Jerzy Przeździecki rozpoczynał również szeroką działalność wycieczkową. Z Tatrami zapoznał się już jako kilkunastoletni chłopiec, miał 18 lat gdy odbył wyprawę kajakową z Goczałkowic do Gdyni, w 1948 r. wstąpił do Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i organizował liczne wycieczki rowerowe. W 1953 roku wraca z rodziną do Warszawy i rozpoczyna swoją działalność organizacyjną w PTTK. Wszechstronne wykształcenie Jerzego Przeździeckiego i umiejętność przenoszenia na teren Towarzystwa doświadczeń zawodowych, zostały szybko dostrzeżone i docenione. W 1958 roku na III Zjeździe Krajowym PTTK zostaje wybrany Sekretarzem Generalnym Zarządu Głównego Towarzystwa, w latach 1960-1981 był tego Zarządu wiceprezesem i członkiem (1981-1985). W tym czasie był też aktywnym Członkiem kierownictwa Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki i Głównego Komitetu Turystyki oraz członkiem prezydium Polskiej Federacji Campingu. Dawało to Jerzemu Przeździeckiemu możliwość widzenia problemów PTTK w szerszej perspektywie. Z jego imieniem wiązały się takie inicjatywy w Towarzystwie jak tworzenie pierwszych klubów turystycznych, rozwój muzeów i Regionalnych Pracowni

Krajoznawczych, wydawnictw regionalnych oraz przeprowadzenie II i III Kongresu Krajoznawczego. Jerzy Przeździecki aktywnie uczestniczył również w pracach przygotowujących gruntowną reformę działalności gospodarczej w PTTK, rozpoczętą w 1982 roku.

Osobną kartę stanowią wysiłki Jerzego Przeździeckiego dla rozwinięcia kontaktów zagranicznych PTTK. Był współtwórcą Międzynarodowych Złotów Przyjaźni i odznaki turystycznej "Znam Kraje Przyjaciół", w latach 1981-85 kierował pracami Zespołu Zagranicznego ZG PTTK, który to okres położył fundamenty pod szeroki dzisiaj nurt trampingowy. Od 1958 roku był stałym przedstawicielem Zarządu Głównego PTTK w Aliańce Internationale de Tourisme w Genewie oraz przewodniczącym tzw. Regionu I, obejmującego między innymi kraje Europy Środkowej i Wschodniej. W swojej współpracy z AIT wykorzystywał przede wszystkim turystykę kolarską i doprowadził do organizacji kilku dużych imprez międzynarodowych w Polsce. W uznaniu swoich zasług został odznaczony godnością członka honorowego kilku zagranicznych organizacji turystycznych.

Jerzy Przeździecki był również wielokrotnie odznaczany i wyróżniany w Polsce. Otrzymał między innymi odznaczenia: Krzyż Walecznych (1944), Złoty Krzyż Zasługi (1958), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1969), Warszawski Krzyż Powstańczy (1982), Medal 40-lecia PRL (1984) i Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1985).

Wyróżniony był Złotą Odznaką "Zasłużony Działacz Turystyki" (1962), "Złota Honorowa Odznaka PTTK" (1963). Na XI Zjeździe Krajowym PTTK został Członkiem Honorowym Towarzystwa, bezpośrednio po tym zorganizował Krąg Członków Honorowych PTTK, w którym powierzono mu funkcję Dziekana.

Jerzy Przeździecki, przy wszystkich swoich ogromnych zasługach i osiągnięciach w Towarzystwie, pozostawał zawsze człowiekiem skromnym, cechowało Go olbrzymie poczucie sprawiedliwości, odpowiedzialności i stanowczość w działaniu. Wnosił on do wszystkich spraw jakimi się zajmował, potrzebę odpowiedzialności moralnej i etycznej, był człowiekiem, o jakim się mówi: wychowawca. Takim zapamiętają Jerzego Przeździeckiego wszyscy turyści i krajoznawcy, którzy mieli szczęście spotkać Go na swoich drogach życia.

Adam Chyżewski

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJÓZNAWCZE
Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności
ZARZĄD ODDZIAŁU MIEJSKIEGO
w L u b l i n i e

Koleżanki i Koledzy !

W środowisku działaczy oddziałowych trwa dyskusja na temat kierunków PTTK-owskiej działalności.

Po trudnych latach przekształceń ustrojowych Państwa, przez które Oddział przechodzi zachowując prężność środowiska, nadszedł znowu okres wzrostu popularności proponowanych przez PTTK form poznawania swojego miejsca zamieszkania, regionu, kraju, a także ziem historycznie i geograficznie z nim związanych.

Dzieje się tak dzięki społecznikowskiej pasji naszych działaczy - przewodników, przodowników turystyki kwalifikowanej, organizatorów turystyki, opiekunów SKKT-PTTK, którzy w ciężar reform wkomponowali bezinteresowność, chęć upowszechniania krajoznawstwa i pracę wychowawczą, w myśl słów Aleksandra Janowskiego "przez poznanie do umiłowania kraju od umiłowania do czynów ofiarnych".

Sposoby i drogi realizowania PTTK-owskich celów są różne, tak jak odmienne są formy działalności i zainteresowania ludzi. Naszym głównym celem pozostaje wciąż budzenie patriotyzmu i przywiązania do Ziemi Ojczyzny, wychowanie młodych pokoleń "na szlaku turystycznym" oraz tworzenie więzi międzyludzkich. To łączy w Towarzystwie nowostępujących i wieloletnich jego członków. Tworząc kierunki działania trzeba poszukiwać nowych sposobów spędzania czasu wolnego, wykorzystując nowoczesne środki techniczne, ale nie można zapominać o tym co się sprawdziło, czego w Towarzystwie poszukiwali nasi poprzednicy.

Poszukiwano w PTK i PTTK turystycznej przygody, spotkania z zabytkami i przyrodą oczystą, wartościowych prelekcji, piosenki i gawędy przy ognisku, a także ludzi, którzy poknęli turystyczno-krajoznawczego "bakcyła".

Są szlaki, ścieżki i sprawy przebyte i dobrze znane wielu działaczom Towarzystwa. Powracanie do nich nie jest truizmem, lecz wynika z potrzeby i konieczności. Trzeba powracać do wszystkiego co piękne i wartościowe i wciąż zabiegać o sojuszników dla PTTK-owskiej działalności.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom proponujemy, aby nasz PROGRAM na najbliższe lata wyznaczyły przygotowania do 90 ROCZNICY POWSTANIA POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRAJÓZNAWCZEGO /1906/.

Powinny one łączyć nie tylko działaczy Oddziału, ale także Regionu.

Zawiązano już /dobrowolne/ Forum Oddziałów PTTK Regionu Lubelskiego. Umożliwi nam ono podejmowanie wspólnych inicjatyw. Odbyły się już szkoleniowe spotkania w Chełmie /listopad 93/ i Lublinie /marzec 94/. Kolejne odbędą się jesienią br. w Janowie Lubelskim.

Zachęcamy do kontynuowania dobrej tradycji organizowania życia krajoznawczo-turystycznego i jego dokumentowania.

Zarząd Oddziału zwraca się z prośbą do wszystkich prezesów kół i klubów, członków komisji problemowych i działaczy o przekazywanie informacji i materiałów dotyczących organizowanej działalności. Będziemy je upowszechniać, w miarę posiadanych możliwości. Zapraszamy do współpracy przy redagowaniu Biuletynu Oddziałowego.

Zyczymy wielu udanych wycieczek i pięknych przeżyć w czasie "lata 1994 r."

Za Zarząd Oddziału
Prezes
/-/ mgr Andrzej Wasilewski

czerwiec 1994 r.

Odznaki /blachy/ przewodnickie

Odznaki przewodnika górskiego - tatrzańskie, beskidzkie, sudeckie (małe i duże), a także inne górskie odznaki kadry programowej PITK oraz odznaki okolicznościowe można nabyć za gotówkę na miejscu lub za zaliczeniem pocztowym w Centralnym Ośrodku Turystyki Górskiej PTTK, 31-010 Kraków ul. Jagiellońska 6/6a
tel: /0-12/ 22-28-40, 22-79-17

„Szlakami Jana Pawła II”

Corocznym zwyczajem w pierwszą sobotę tj. 4VI 1994r. 912 uczestników z całej Polski wyruszyło szlakami turystycznymi by o godz 12⁰⁰ na zakończenie Rajdu wziąć udział w celebrowanej Ofierze Świętej sprawowanej przez J.E.Księdza Biskupa Jerzego Zimniaka, Księdza dr Jerzego Pawlika Honorowego Członka PTTK - Przedstawiciela Episkopatu d/s turystyki, Księdza Szczepana Gacka - Goprowca, Księdza Kazimierza Klupy - Przdownika Turystyki Górskiej i 10 Księży z okolicznych Parafii, oraz wiernych zebranych około 5000.

Do najliczniejszych Drużyn, które otrzymały puchary były:

- Oddział „Beskidzki” PTTK ze Szczyrku
- NSZZ „Solidarność” przy KWK Murcki w Katowicach
- Zespół SZKół Ek-Gastronomicznych w Wadowicach
- SKKT przy Szkole Podstawowej w Morcówce.

Podsumowano n/w Konkursy:

- Konkurs rysunkowy - 206 prac <<Ojciec Święty w Oczach Dzieci”
- Konkurs na wiersz „O Groniu Jana Pawła II”
- Konkurs „Wiedza o mieście rodzinnym Ojca Świętego”

Kapituła Odznaczeń z Krakowa przyznała Złote Odznaki Honorowe Jana Pawła II n/w

- Księdzu Dr. Jerzemu Pawlikowi
- Księdzu Szczepanowi Gackowi
- Kol. Stefanowi Jakubowskiemu

Natomiast Koło PTTK „Szarotka” otrzymało Honorową Odznakę Złotą PTTK za całokształt swojej 25-letniej działalności.

J.E. Ksiądz Biskup Janusz Zimniak wręczył pamiątkowe albumy tym którzy pracowali przy budowie kapliczki, gdyż obecnie wymurowano w/w Kapliczkę oraz zbiera się fundusze na wykonanie zadaszenia.

Wszystkim, którzy w tym pomogą niech Łaską Swoją Otoczy Dobry Bóg.

Szczęść Boże
Społeczny Komitet Budowy Kapliczki
Na Groniu Jana Pawła II
ul. Garncarska 23
34-120 Andrychów

Nowe „Wierchy”

Ukazał się już 58. tom „Wierchów” zawierający interesujące materiały, m.in. artykuły A. Burghardta o Janie A. Szczepańskim i Z. Ryna o Wandzie Rutkiewicz, maksymy górskie W. Krygowskiego i in. W tomie bogata – jak zawsze – Kronika oraz ponownie, po dwóch latach przerwy, Bibliografia górską. Tom otrzymał nową szatę edyorską.

Nowe „Wierchy” można zakupić w Centralnym Ośrodku Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie przy ul. Jagiellońskiej 6/6a.

Cena egzemplarza wynosi 130 tysięcy złotych (przy sprzedaży detalicznej) oraz 110 tysięcy złotych w hurcie – powyżej 10 egz.

Zarówno egzemplarze detaliczne, jak i hurtowe wysyłane są na żądanie za zaliczeniem pocztowym.

W dniach od 28 maja do 4 czerwca br. na Ziemi Sieradzkiej i Łódzkiej odbył się XXXIV Ogólnopolski Zlot Przdowników Turystyki Kolarskiej PTTK.

W Zlocie wzięło udział około 250 osób, wielu przodowników przybyło z rodzinami. Najstarszym uczestnikiem był kol. Henryk Wendler z Pabianic, liczący 83 lata. Obecni na całej imprezie byli też Członkowie Honorowi PTTK: kol. Barbara Kaczmarek ze Szczecina, kol. Tadeusz Zesych z Opola, będący również Honorowym Przewodniczącym Komisji Turystyki Kolarskiej ZG PTTK, oraz kol. Ryszard Mielnik z Katowic, dziekan Kręgu Seniorów.

Niestety, tak ważnej imprezy nie odwiedził tym razem przedstawiciel Zarządu Głównego.

Zlot miał kolejno trzy bazy: pierwsza w Krzeczowie koło Wielunia, druga w Zduńskiej Woli i trzecia w Wiśniowej Górze koło Łodzi. Główną atrakcją na Ziemi Sieradzkiej była możliwość zwiedzenia drewnianych kościołów w Karsznicach, koło Zduńskiej Woli skansenu starych lokomotyw, natomiast w Łodzi muzeum miasta w dawnym pałacu Poznańskiego oraz przedstawienie „Barona cygańskiego” w Teatrze Muzycznym.

Należy podkreślić ogromny wysiłek i zaangażowanie komitetu organizacyjnego Zlotu z niestrudzonym kol. Januszem Kunce na czele. Bardzo ważne też było przychylne wsparcie lokalnych władz administracyjnych, a szczególnie wójta gminy Andrespol, p. Pawła Łuszcza, gospodarza ostatniej bazy. Dzięki temu – mimo nieszczęśliwej pogody – impreza była bardzo udana, uczestnicy zadowoleni.

Podczas Zlotu odbyła się też roczna narada prezesów klubów kolarskich PTTK.

Głównym tematem była sprawa wymiany informacji. Istotną rolę spełnia tu „Informator” KT Kol.ZG, przez który informacje docierają do klubów i komisji oddziałowych. Gorzej jest z przepływem informacji w odwrotną stronę, co powoduje „ubóstwo” centralnego kalendarza imprez kolarskich.

Mamy nadzieję, że prezesi wzięli sobie do serca apel Komisji o anonowanie ważniejszych przedsięwzięć co pozwoli na zmontowanie kalendarza na 1995 r. w okresie zimowym.

Narasta niepokojąco problem kosztów wydawania naszego „Informatora”. W minionych czasach mieścił się on w kosztach Zarządu Głównego. Obecnie i Zarząd Główny i Komisja nie są w stanie finansować wydawnictwa, a niewielki nakład nie pozwala podnieść ceny do granicy pełnej rentowności. O sponsorów też nie jest łatwo, mimo że chodzi tu o kwoty w istocie niewielkie, wręcz symboliczne dla podmiotów gospodarczych.

Możliwe, że uda nam się zawrzeć porozumienie z bydgoskim „Rometem”, którego wyroby moglibyśmy reklamować w „Informatorze” a dla którego kwota rzędu kilku milionów rocznie byłaby niezauważalna.

Roman Kościński

KOMUNIKAT

Miesięcznik Turystyki Kolarskiej PTTK "Informator" to biuletyn wydawany przez Komisję Turystyki Kolarskiej ZG PTTK nieprzerwanie od wielu lat. Wysyłany jest do komisji, klubów, kół i sekcji turystyki kolarskiej PTTK w całej Polsce. Od kwietnia 1993 r. biuletyn redagowany jest w Łodzi.

- "Informator" zawiera następujące działy tematyczne:
- Zaproszenia na rajdy i zloty turystyki kolarskiej;
  - Regulaminy odznak turystyki kolarskiej oraz odznak regionalnych;
  - Informacje i protokoły z posiedzeń Komisji Turystyki Kolarskiej ZG PTTK;
  - Porady sprzętowe;
  - "Vademecum Turysty Kolarza";
  - Żarty i dowcipy kolarskie;
  - Smieszne i nietypowe nazwy miejscowości;
  - Tematy ekologiczne;
  - Adresy klubów turystyki kolarskiej w Polsce;
  - Krzyżówki, zagadki i konkursy;
  - Inne ciekawostki mogące zainteresować każdego turystę kolarza.

Serdecznie zapraszamy oddziały PTTK, komisje i kluby turystyki kolarskiej do prenumeraty Miesięcznika Turystyki Kolarskiej PTTK "Informator".

Szczegółowych informacji na temat prenumeraty udziela redakcja:

kol. Krzysztof Szucht
ul. Wschodnia 36 m.7
90-271 Łódź

lub

kol. Marcin Sawicki
ul. Rojna 50 m.53 blok 386
91-134 Łódź

Komisja Turystyki Kolarskiej ZG PTTK uprzejmie prosi wszystkie oddziały PTTK o przesłanie informacji:

1. Czy przy Oddziale istnieje Oddziałowa Komisja Turystyki Kolarskiej? jeżeli tak podać adres kontaktowy; imię, nazwisko, adres przewodniczącego.
2. Czy przy Komisji istnieje referat weryfikacyjny? jeżeli tak podać zakres weryfikacji; - odznaki turystyki kolarskiej, - przewodniczący turystyki kolarskiej.
3. Jeżeli Oddziałowa Komisja Turystyki Kolarskiej jest stowarzyszona w Regionalnej Komisji Turystyki Kolarskiej - podać w jakiej - adres kontaktowy.

Powyższe dane należy przesłać na adres - Komisja Turystyki Kolarskiej ZG PTTK ul. Senatorska 11, 00-075 Warszawa w terminie do 15.10.1994 r.

Sprawa bardzo pilna!

PRZEDRUKI

Już nie błądzą

Z pozytywne inicjatywą wystąpił oddział PTTK w Elblągu. Otóż, przy drodze Mikoszewo - Piaski zostały ustawione tablice, informujące przyjezdnych o Międzynarodowym Szlaku Nadmorskim.

PTTK umieściła na nich m.in. miejsca lokalizacji kempingów i pól namiotowych, stacji PKP, przystanków PKS itp.

Pochwalamy tę inicjatywę w imieniu przybyszów z innych rejonów kraju i zza granicy. Boviem dzięki tablicom nareszcie nie błądzą.

skot.

"Głos Elbląga" 13 lipca 1994 r.
nr 161/13898

INSTRUKTORZY STRAŻY OCHRONY PRZYRODY !!!

Kolejny zapowiadany podczas spotkania w Sobótce Złot Instruktorów Straży Ochrony Przyrody odbędzie się w dniach 23.-25.09.94 r. we Wrocławiu. Szczegółowy program imprezy prześlemy, bezpośrednio do Instruktorów SOP, w terminie późniejszym.

XVIII WIELKI
MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ
RYCERSKI
na Zamku Gołubskim
21-24 lipca 1994 r.

I-BiS Wydawnictwo

50-037 Wrocław, ul. Kościuszki 13/5, tel./fax 44 79 80

Informujemy,

że Wydawnictwo nasze wydało:

- ❖ Słownik geografii turystycznej Sudetów - „Góry Złote”
- ❖ Słownik geografii turystycznej Sudetów - „Góry Bardzkie”.

W przygotowaniu Słownik geografii turystycznej Sudetów - „Kotlina Kłodzka”, który ukaże się na przełomie lipca i sierpnia 1994 r.

Zapraszamy do zamawiania ww. tytułów.

Książki wysyłamy na zamówienia pisemne, telefoniczne lub fax.

Przy zakupie powyżej 20 egzemplarzy oferujemy bardzo dogodne warunki płatności.

Pojedyncze egzemplarze wysyłamy za zaliczeniem pocztowym.

SŁOWNIK
geografii
turystycznej
Sudetów

12

**GÓRY
BARDZKIE**

SŁOWNIK
geografii
turystycznej
Sudetów

17

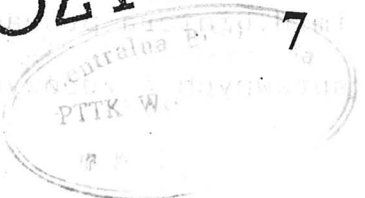
**GÓRY
ZŁOTE**

SŁOWNIK
geografii
turystycznej
Sudetów

15

**KOTLINA
KŁODZKA
I RÓW
GÓRNEJ NYSY**

PROPOZYCJE

•TACY SAMI•

NIEPEŁNOSPRAWNI, KRAJOZNAWSTWO I TURYSTYKA

Już blisko 2 lata krajoznawców, turystów i ludzi dobrej woli związanych z Regionalną Pracownią Krajoznawczą PTTK w Łodzi cieszy możliwość dzielenia się wiedzą i doświadczeniem krajoznawczo-turystycznym z dziećmi niepełnosprawnymi. Początek tej nowej, dla łódzkiej RPK, formy pracy był prozaiczny. Pewnego dnia, do pracowni zgłosiła się wychowawczyni Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niedosłyszących w Łodzi z pytaniem, czy moglibyśmy zorganizować jakąś imprezę dla ich wychowanków. W trakcie rozmowy dowiedzieliśmy się, że w ośrodku przebywa około sto dzieci w wieku od 7 do 18 lat, pochodzących z różnych stron Polski, przeważnie z małych miast i wsi. Dla wielu z nich miał to być pierwszy kontakt z krajoznawstwem i turystyką, a tym samym okazja do wyjścia poza własne hermetyczne środowisko osób niedosłyszących i niesłyszących.

Współpracę zainicjowała impreza mikolajkowa. Przygotowując ją mieliśmy na uwadze fakt, że gośćmi naszymi będą dzieci cierpiące na upośledzenie słuchu, dzieci nadpobudliwe, niektóre ociążałe umysłowo, bardzo nieufne w stosunku do osób z obcego im środowiska. Oczywistym więc wydawało się nam przyjęcie kierunku działania inspirowanego zasadą normalizacji i integracji społecznej. Stąd pomysł, aby program imprezy w znacznym stopniu przygotowały i imprezę poprowadziły dzieci zdrowe. Wachlarz ich propozycji okazał się wręcz niewyczerpalny. Liczne gry i współzawodnictwa grupowe (każdej grupie dzieci niepełnosprawnych przewodziło dziecko zdrowe) przeplatane były pląsami dyskotekowymi z eliminacjami tanecznymi. Równolegle (w sali obok) działacze łódzkiego Klubu Turystów Kolarzy im. H. Gintera prowadzili konkursy integrujące dla dzieci niepełnosprawnych i zdrowych. Dla wszystkich ubiegających się o pierwszeństwo

w przygotowanych programach czekały nagrody. Imprezę zakończyło bardzo ładne przedstawienie słowno-muzyczne, tematycznie związane z obchodami świąt Bożego Narodzenia, które przygotowały i zaprezentowały dzieci jednej z łódzkich szkół podstawowych. Spotkanie to, w krótkim czasie zaowocowało zaproszeniem do ośrodka dzieci zdrowych przez dzieci niepełnosprawne do wspólnej zabawy karnawałowej.

W kilka tygodni później w siedzibie Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi dzieci niepełnosprawne urządziły dla własnego środowiska i zaproszonych gości (w tym także gości z PTTK) imprezę choinkową. Byliśmy prawdziwie radzi, że możemy podziwiać niezwykle bogaty program, jaki złożył się na tę imprezę. Szczególnie inscenizacja fragmentu bajki "Kopciuszek", w której dzieci wystąpiły w "baśniowych" strojach wypożyczonych na tę okazję z Teatru Wielkiego w Łodzi, oraz inscenizacja fragmentu "Rock-baletu" wprowadziły nas w zdumienie, bo przecież oglądając te widowiska mieliśmy świadomość, że "aktorami" i "baletmistrzami" były w tych przedstawieniach dzieci z upośledzonym słuchem.

W międzyczasie, w okresie jesienno-zimowym wychowankowie ośrodka brali udział w niektórych działaniach programowych realizowanych przez łódzką pracownię. Zwiedzili Muzeum Historii Miasta Łodzi, uczestniczyli w wycieczce krajoznawczej po naszym mieście. Obejrzelili autorską wystawę Pani Wandy Skowron zatytułowaną "Mój świat wycinany", na której mieli okazję nasycić wyobraźnię harmonią barw i kształtów m.in. świata lasu, w tym choinek, ptaków wyrażających w swych postawach przyjaźń lub wrogość, czy koni budzących uczucia radości zwiennym galopem, lub przeciwnie wzbudzających niepokój gwałtownym zatrzymaniem, jakby tuż nad przepaścią. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem nie tylko dzieci, ale i nauczycieli, którzy wykorzystali ją w pracy dydaktycznej.

Ponadto w czasie poprzedzającym sezon letni, w pracowni odbywały się spotkania wychowanków ośrodka z działaczami turystyki kwalifikowanej PTTK. Prelekcje z przézrociami "kajakarzy", "kolarzy", "piechurów" rozbudziły u dzieci potrzebę uprawiania turystyki, potrzebę czynnego sprawdzenia się w poszczególnych dyscyplinach turysytcznych. Koledzy z łódzkiego klubu kajakarskiego i kolarskiego wyszli naprzeciw krajoznawczo-turystycznym marzeniom dzieci oraz młodzieży i zorganizowali u progu lata spływ kajakowy oraz wycieczki rowerowe dla wszystkich chętnych. Po powrocie z tych imprez wrażeń i radości było co niemiara, zarówno po stronie prowadzących, jak i uczestniczących.

Trudno wyobrazić sobie eskapady krajoznawczo-turystyczne bez piosenki turystycznej. Dlatego tuż przed wakacjami wybraliśmy się z naszymi niepełnosprawnymi do łódzkich Łagiewnik, by tam podjąć wspólną zabawę przy ognisku. Studenci współpracujący z pracownią nie zawiedli. Była gitara, śpiew, pląsy i ... pieczona kiełbasa.

Dzieląc się doświadczeniami współpracy z dziećmi i młodzieżą dotkniętymi upośledzeniem słuchu nie możemy nie wspomnieć o postawie ich wychowawców, postawie zasługującej na podziw. Niejednokrotnie mieliśmy okazję być świadkami ich bezinteresownych działań dla dobra swych wychowanków. Widzieliśmy, jak bardzo dążyli oni do przełamywania trudności porozumiewania się, pokonywania lęku przed niezrozumieniem, wzbudzenia potrzeby więzi międzyludzkich, przyjaźni i współdziałania u powierzonej ich opiece dzieci i młodzieży.

Mamy nadzieję, że wspólnie spędzony czas z naszymi niepełnosprawnymi przyjaciółmi przyczynił się, przynajmniej w pewnym stopniu do przełamywania u nich barier izolujących od otoczenia oraz do otwartości na świat i ludzi, zarówno tych mniej, jak i bardziej sprawnych. Do takiego przypuszczenia upoważniają nas radosną, roześmiane i coraz bardziej ufne twarze dzieci.

NASZA GOSPODARKA

"Co i jak kontrolować w spółkach"

Spółki prawa handlowego podlegają kontroli zewnętrznej i wewnętrznej. Latwość kontroli wynika z ciążącego na tego typu spółkach obowiązku prowadzenia ksiąg finansowych, a więc pełnej ewidencji przychodów, rozchodów, majątku etc.

Kontrola zewnętrzna prowadzona jest przez organy skarbowe. Przedmiotem kontroli zewnętrznych jest prawidłowość rozliczeń podatkowych, gospodarność i zgodność działalności spółki z prawem ogólnym. Spółki, których obroty i wielkość zatrudnienia przekroczą progi określone prawem mają ponadto obowiązek badania bilansu przez biegłego rewidenta. Z praktyki wynika wniosek, że badanie bilansu przez biegłego rewidenta jest uzasadnione także w spółkach o mniejszej skali działalności, więc choć jest to związane z dodatkowymi kosztami, także w PTTK celowe jest badanie bilansu w każdej spółce co 2-3 lat.

Kontrola wewnętrzna zgodnie z kodeksem handlowym może być wieloraka. Prawo kontroli przysługuje Wspólnikom, Radom Nadzorczym, Komisjom Rewizyjnym spółek i członkom tych organów. Sposób organizacji wewnętrznej kontroli określa się w statucie (umowie) spółki. Można więc powołać wszystkie możliwe organy i dopuścić wszelkie formy kontroli. Można też niektóre z nich ograniczyć lub wyłączyć, bowiem w małych spółkach rozbudowany system kontroli prowadzić mógłby do paraliżu bieżącej działalności firmy. Specyfiką spółek będących własnością stowarzyszeń jest brak precyzyjnej interpretacji fktu, kto może dokonywać typu kontroli w imieniu Wspólnika. Dwie skrajne interpretacje to: pierwsza - każdy członek stowarzyszenia, druga - tylko osoby upoważnione uchwałą ZG PTTK (tak jak w przypadku zobowiązań finansowych i majątkowych). Rzecz w tym, że osoba reprezentująca Wspólnika musi mieć pełnię kompetencji, nie jest więc

jasne czy np. organy rewizyjne stowarzyszenia mogą przekazywać zalecenia wprost, czy za pośrednictwem pełnomocnika ZG w Zgromadzeniu Wspólników spółki. W efekcie mogą powstawać sprzeczności pomiędzy uchwałami Zgromadzenia Wspólników, a zaleceniami kontroli. Najbezpieczniejszym rozwiązaniem jest wskazanie jednego organu odpowiedzialnego za kontrolę tj. Rad Nadzorczych. Nie wyłącza to możliwości włączenia do kontroli komisji rewizyjnych różnych szczebli PTTK, pracowników biura ZG, czy biegłych rewidentów. Wszystkie jednak wyniki kontroli kierowane są do jednego organu, co eliminuje możliwość wystąpienia sprzecznych zaleceń, a z drugiej strony eliminuje możliwość nie wykonania przez Zarząd spółki zaleceń, dzięki manipulowaniu wynikami różnych kontroli.

Na przedstawionych wyżej elementach kontroli nie kończy się system "bezpieczeństwa" w spółce. Wcześniej opisane formy kontroli mają charakter doraźny. Zarząd spółki ma obowiązek kontrolowania na bieżąco wydatków i przychodów, a także stanu majątku firmy. Służą temu: określony w statucie system reprezentowania spółki (składania zobowiązań), obieg dokumentów wewnątrz spółki (system akceptowania rachunków), prowadzenie inwentaryzacji majątku etc. W większych spółkach, w szczególności w firmach holdingowych lub posiadających oddziały wprowadza się rewidentów gospodarczych tj. pracowników podległych bezpośrednio zarządowi spółki, którzy dokonują wrywkowej śródrocznej kontroli poszczególnych oddziałów, spółek lub wybranych zagadnień w tych jednostkach.

Wydaje się, że w PTTK celowe jest prowadzenie tego typu kontroli wspólnymi siłami Głównej Komisji Rewizyjnej, biura ZG PTTK i pracowników Tourmaco, wspartych pracą biegłych rewidentów. Brak kontroli w ostatnich latach, wynikający z trudności finansowych i kadrowych ZG PTTK spowodował utratę "systemu wczesnego ostrzegania". Efektem tego jest "upadek" szeregu

W uzupełnieniu „Informatora o obiektach noclegowych PTTK” informujemy, że Oddział PTTK Karków - Nowa Huta prowadzi Dom Wycieczkowy PTTK w Krakowie - Nowej Hucie o 95 miejscach noclegowych całorocznych w pokojach 1,4,5,6- osobowych. Cena noclegu od 35 do 45 tys.zł.. W obiekcie nie są udzielane zniżki organizacyjne. Adres: Dom Wycieczkowy PTTK 31-927 Kraków ul.Bulwarowa 37 tel.440-863.

jednostek powiązany z ogromnymi długami. Gdyby analiza sytuacji finansowej jednostek była prowadzona na bieżąco, decyzje w sprawie likwidacji podejmowane byłyby szybciej i trafniej, co zapobiegłoby znacznym stratom.

Kontrola stanowi bardzo ważny element w działalności spółek. Właściwe jej zorganizowanie decyduje zarówno o efektywności działania spółki, jak też o sensie i skuteczności samej kontroli. Trzeba o tym pamiętać.

Cezary Droszcz
TOURMACO Sp. z o.o.

W związku z licznymi wątpliwościami dotyczącymi podatku od towarów i usług - Zarząd Główny PTTK poniżej przekazuje do wiadomości i wykorzystania odpisy pism Urzędów Statystycznych dot. klasyfikacji poszczególnych rodzajów działalności dla potrzeb VAT.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy
Statystyki

Warszawa, 08.04.1994 r.

znak OBRS-BD-413/94

Polskie Towarzystwo
Turystyczno-Krajoznawcze
Zarząd Główny
ul. Senatorska 11
00-075 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 25.02.1994 r. znak SE/750/94 - Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Statystyki uprzejmie informuje, że według obowiązującej w statystyce Klasyfikacji Usług /Zeszyt Metodyczny GUS nr 57, Warszawa 1985 r./:

Wymieniona w piśmie działalność polegająca m.in. na organizowaniu zlotów, rajdów i innych imprez turystycznych jest działalnością wykonywaną w ramach kompleksowej obsługi turystycznej i mieści się w zakresie podbranzży 88201 "Organizowanie i obsługa ruchu turystycznego". W przypadku, gdy za zorganizowanie w/w imprez nie są pobierane opłaty - usługi te wykonywane są bezpłatnie.

Wnoszenie składek członkowskich przez członków PTTK oraz wpisowe nie jest klasyfikowane w Klasyfikacji Usług. Przedmiotem KU jest klasyfikowanie wykonywanych czynności nie tworzących nowych dóbr, świadczonych przez jednostki gospodarki narodowej na rzecz innych jednostek gospodarki narodowej oraz na rzecz ludności /w rozumieniu gospodarstw domowych/.

Zakup materiałów: odznak, druków legitymacji, okładek legitymacji, broszur - w celu ich sprzedaży - jest działalnością handlową, nie objętą Klasyfikacją Usług.

Z-ca Dyrektora
/-/ mgr Olgierd Jentys

znak: Ski II-221-13/94

Oddział PTTK
Nadrzeczna 70 a
16-300 Augustów

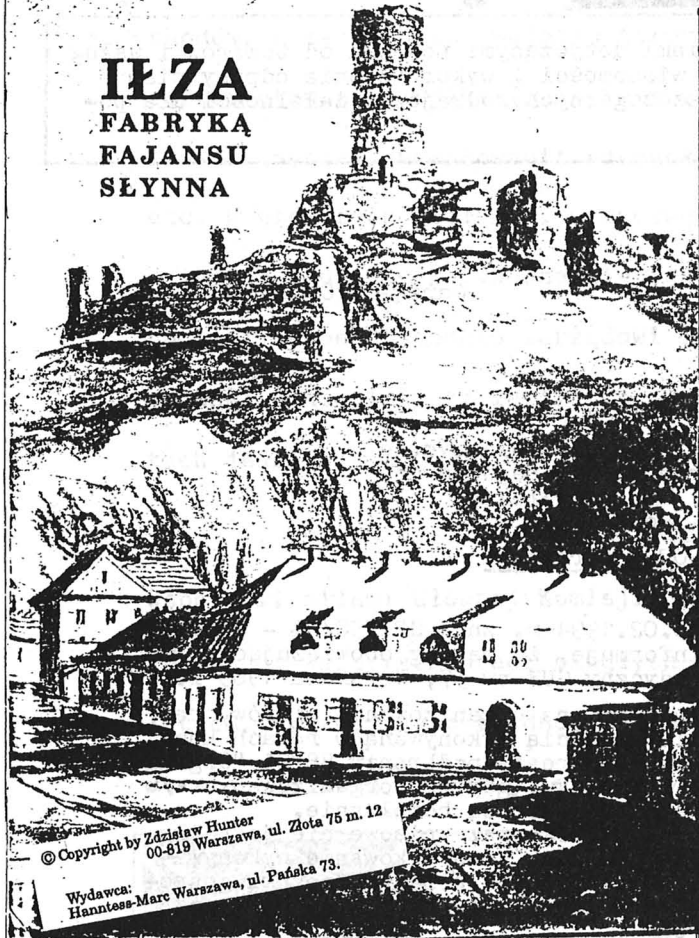
W odpowiedzi na pismo z dnia 94.01.25 znak: 68/1994 uprzejmie informujemy, że według zasad obowiązującej w statystyce Klasyfikacji Usług /Zeszyt Metodyczny GUS Nr 57, Warszawa 1985 r./:

1. Portowanie jednostek, slipowanie mieści się w zakresie podbranzы 88201 "Organizowanie i obsługa ruchu turystycznego".
2. Hangarowanie - wypożyczanie pomieszczeń dla składowania jednostek pływających, wypożyczanie jednostek pływających dla obcych żeglarzy, mieści się w zakresie podbranzы 89501 "Wypożyczanie sprzętu i pomieszczeń".
3. Organizowanie spływów kajakowych, imprez statutowo-programowych związanych z czynnym wypoczynkiem mieści się w zakresie podbranzы 88401 "Organizowanie wypoczynku urlopowego".
4. Szkolenie w dziedzinie żeglarstwa mieści się w zakresie podbranzы 87102 "Szkolenie w różnych dyscyplinach sportu".

Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego
/Podpis nieczytelny/

ZDZISŁAW HUNTER

ILŻA
FABRYKA
FAJANSU
SŁYNNA

OFICyna WYDAWNICZA „REWASZ”

Oficyna Wydawnicza „Rewasz”
ul. Dobra 5/36, 05-800 Pruszków
Adres do korespondencji: skr. poczt. 174, 05-800 Pruszków
Telefon: (0-22) 46 58 42

Grzegorz Rąkowski

**POLSKA
EGZOTYCZNA**

Taki już bowiem jest mój nałóg, że zamiast szukać dziwów świata po udeptanych szlakach, brodziłem całe życie tylko przez piaski, bagna i manowce omijane przez wszystkich, wpatrując się w dno tych rzek modrych, w łąki i gaje, w ludzi, którzy należą jeszcze do otaczającej ich natury, w ich chaty i stare cmentarzyska...

Zygmunt Gloger

SUDETY

OFICyna WYDAWNICZA
ODDZIAŁU WROCLAWSKIEGO PTTK

OFERTA WYDAWNICZA :

1. Rocznik „Wierchy – 57”. Rocznik poświęcony góróm i górlaszczyźnie. Organ Komisji Górskiej ZG PTTK. Format B5, 467 str. cena 105 tys.
2. Przewodnik turystyczny „Masyw Śnieżnika i Góry Bialskie”. Krzysztof R. Mazurski. Cena 16 tys. zł.
3. Przewodnik turystyczny „Góry Bystrzyckie i Orlickie”. Krzysztof R. Mazurski. Cena 20 tys. zł.
4. Przewodnik turystyczny „Góry Stołowe”. Krzysztof R. Mazurski. Cena 18 tys. zł.
5. Śląski Labirynt Krajoznawczy, pod red. Juliana Janczaka. Rocznik poświęcony historii i współczesności Śląska w jego granicach historycznych.
Tom: II – 10 tys. zł, III – 20 tys. zł, IV – 60 tys. zł, V – 61 tys. zł.
6. „Karkonosz” – Sudeckie Materiały Krajoznawcze, pod red. Tomasza Dudziaka.
Zeszyty: 6 – 40,5 tys. zł, 7 – 45 tys. zł, 8 – 46 tys. zł, 9 – 55 tys. zł.
7. Sudety Czeskie „Czechy – Morawy”. Marek Staffa. Przewodnik po Czeskich Sudetach. Cena 15 tys. zł.
8. Księga w 170 rocznicę wydania „Ballad i romansów” Adama Mickiewicza, pod red. Jacka Kolbuszewskiego. 520 stron, format B5, oprawa twarda. cena 80 tys. zł.
9. „Tanten Lwów” – Witold Szolginia. Tom: I – „Oblicze Miasta” 35 tys. zł, II – „Ulice i place” – 44 tys. zł, III – „Świątynie, gmachy, pomniki” – 43 tys. zł, IV – „My lwowianie” – 45 tys. zł, V – „Życie miasta” 51 tys. zł, w przygotowaniu t. VI „Rozmaitości” (ukazuje się na początku czerwca br.). Saga lwowska znanego architekta i urbanisty, lwowianina. Sagę lwowską zakończy suplement „Pudełko pełne wspomnień” (październik)

Ukażą się niebawem:

1. Przewodnik „Góry Opawskie” Marek Sitko. A6, 198 str. (w tym 70 ryc.: mapek, planów i rys.).
2. „Przestrzenie i krajobrazy” Jacka Kolbuszewskiego A5, 268 str + 16 foto kolor.
3. „Warszawiaczek Ci... Ja” Szymon Kobylński. A5, 251 str.

Wszystkie wymienione pozycje wysyłamy na koszt własny. Realizujemy każde zamówienie. Rozliczenie po sprzedaży. Jesteśmy płatnikami VAT.

***

„Warszawiaczek Ci – ja”, Szymon Kobylński. Zbiór gawęd warszawskich, publikowanych w dodatku „Stolica” do „Życia Warszawy”. W gawędach autor wraca wspomnieniami do Warszawy i swych dziecięcych lat, opisuje rzeczy i wydarzenia nawet błache, które jednak z perspektywy ponad półwiecznej, nabierają innego kolorytu i wydziwku. Gawędy napisane w lekkim i pełnym humoru stylu stanowią wspaniałą lekturę. Książka ilustrowana rysunkami autora, oraz licznymi zdjęciami.

Rynek-Ratusz 11/12
50-106 Wrocław
tel. 386-69, fax 367-46

Konto: Oddział Wrocławski PTTK –
Oficyna Wydawnicza „Sudety”
WBK SA O/Wrocław
359209-510600-131

SUDETY

Na Szlaku

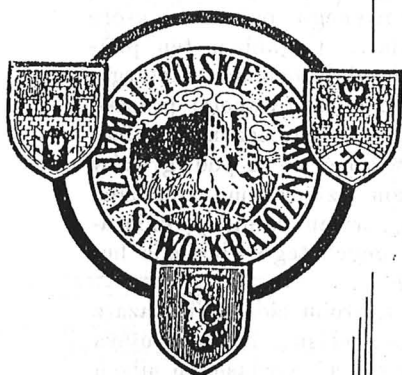
magazyn turystyki górskiej i podróży
jedyne czasopismo tego typu w Polsce

- co miesiąc wieści z gór,
- duża porcja wiedzy o górach i różnych krajach,
- ciekawe reportaże,
- sprawy wspinaczy
- recenzje i nowości wydawnicze
- Czytelnicy do „Na Szlaku”

Sięgnij po numer, a będziesz niecierpliwie czekał na każdy następny! Prenumerta i sprzedaż wysyłkową prowadzi Oficyna Wydawnicza „Sudety” Rynek-Ratusz 11/12, 50-106 Wrocław tel. 44-26-95. Numery poprzednie także jeszcze do nabycia.

CZEKAMY NA WAS MIŁOŚNICZY GÓR
I TURYSTYKI GÓRSKIEJ !!!

O CZYM WARTO PAMIĘTAĆ Z HISTORII TOWARZYSTWA

№ 33 — 35. WARSZAWA, DNIA 30 SIERPNIA 1919 R. ROK V.

TYGODNIK KRAJOZNAWCZY ILLUSTROWANY

15

POSTAWY NASZYCH PROTOPLASTÓW - 75 lat temu tak mówił PREZES PTK:

Kazimierz Kulwiec.

NA ZMARTWYCHWSTANIE.

Gdy pierwsze gromy nawałnicy światowej uderzyły w tej części Europy Środkowej, gdzie w śnie głębokiego letargu spoczywały członki rozewiartowanej Polski, w szamnie przeczuwanych wielkich wydarzeń dziejowych zamierać zaczęło tentno życiowe: tak, gdy ciemne zwały chmur, nadsięgających z dwóch stron przeciw sobie, ponurym zironkiem horyzont zasłaniają, a gwałtowne podmuchy wichru i preraźliwe błyski elektryczne przy akompaniamencie padających piorunów spędzą strwożone ptaki do kryjówek, a nadwędłe liście i kielichy kwiatowe mechanizmem samoobrony zwierają się i szczerzenie zamykają, wtedy rozsądek i człowiekowi nakazuje przerwać swą pracę w polu i burzę przeczekać, chroniąc się przed ulewą i piorunem w swej chacie...

I kryje się wtedy lud roboczy po chatkach, do dworku swego, ocienionego lipami; śpieszy dziedzić: nierozważny tylko i niemądry ukryje się pod drzewem wysokim, lub pod skałą niebosięzną, zapominając, że

„w najwyższe góry
bije piorun z chmury“...

a biada tym, którzy od chat swych i dworów wdal będą zagnani...

Nie jeden padnie piorunem rażony, nie jeden w pomroku nawałnej ciemności w lęku przesadnym swą drogę zatraci.

I zbraknie gospodarza, który drzwi i okna przed nawałnicą w chacie zawrze, zbraknie pasterza, który zaleknioną trzodę w oborze zabezpieczy i nakarmi, który dach wichrem zerwany na chacie naprawi...

To też lęk przed burzą, gdy w potężnych zjawiskach wyładowują się silne napięcia energii natury, jest tak powszechny i głęboki, że zapominamy często o dobroczynnej, niekiedy zbawienniej tych zjawisk stronie.

Wszak burze orzeźwiają i oczyszczają duszną atmosferę, zmywają kurz i brudy, zasilają głębię, podniecają sprawność życiową,

niszczą niedokładności dzieł ludzkich, przywracają równowagę w zachwianych potencjałach przyrody i... miast w niskie chaty, biją piorunem w wysokie więzienia, rozwalając ich ściany...

Taką straszną, niesłychaną burzę przeżyliśmy w ciągu ubiegłych lat pięciu.

Napięcie zróżnicowanych potencjałów politycznych w okresie przedwojennym było tak wielkie, atmosfera życia narodowego tak duszna, niedokładności dzieł „rozumu dyplomatycznego“ tak krzyczące, a byt narodów ujarzmionych i rozewiartowanych tak nikczemny — że rozmiary pięcioletnich zmagani wojennych nie dadzą się dziś jeszcze ściśle ani zmierzyć ani określić, a spowodowane przez nawałnicę tę dziejową zmiany w ustrojach politycznych i społecznych — umysłem objąć...

Dzisiaj uważać można, że nawałnica wszechświatowa minęła... a to, co grzmi jeszcze na ziemiach polskich — to potężnych piorunów echa; wszak napięcie sił przeciwstawnych było dokoła Polski największe, jako dokoła łupu spór zwaśnionych sąsiadów — najostrzejszy — to też przywracanie zachwianej równowagi, wygładzanie się zmarszczek zgniewanego Marsa — na ziemi naszej trwać musi najdłużej... Odbywa się tu przytem wielki, proces biologiczny — budzenie się organizmu poczytanego za zmarły: zrastają się członki rozewiartowanego państwa, które dźwiga się do życia... Organizm ten państwowy ma się nie tylko ocknąć z letargu, nie tylko dokonać skomplikowanego procesu wewnętrznego zespolenia okaleczonych składników, lecz i dźwignąć się z pod gruzów zwałonego piorunem dziejowym więzienia, skruszyć do reszty zerwane kajdany, umoczyć się od powalonych tego więzienia budowniczych i stróżów...

Jak wstający z grobu ciemnego Łazarz mocuje się z niemocą własną, Naród dobywa z siebie energii, by stanąć o własnych siłach na nogi.

Nie wspomóż go w tem nikt z sąsiadów: owszem, każdy z nich potrąca i obalić próbuje... Z licznych ran, jeszcze krwawych, sączy się krew i ropa... a muchy zjadliwe cisną się doń skwapliwie, by czerwiem go stoczyć i miazmatem trupim zakazić.

Nie rychło powraca przytomność, samopoczucie budzi się zwolna, a tłum lekarzy przybyłych z „sąsiedztwa“ cudowne swe leki mu wciska...

Jedne wzbudzić mają apetyt, inne krwawienie sztuczne podtrzymać, a tante do snu „ożyczego“ nakłonić...

* * *

Jak po nawalnej burzy, duszno jeszcze i parno dokoła; dokonane spustoszenie, namuliska i wýrwy nie zachęcają do podróży; zewsząd wycierają przeszkody, niebezpieczeństwa oraz grozą przejmujący widok tych, co zginęli i do życia już nie wrócą...

A jednak burza minęła i krople, co spadają, już będą bodaj ostatnie; życie znów zbudzić się musi i w prawo swe wstąpić niezwłocznie; co więc żywe wyjść musi z kryjówek i rażno wziąć się do pracy — tej pracy, która jedynie tryumf przyniesie — dla prawdy, światła i szczęścia wspólnego...

* * *

Pięć lat już minęło, gdy wypadki wojenne zmusiły nas do przerwania wydawnictwa Ziemi — pięć lat, które obaliły trzy wielkie potęgi Europy Środkowej i Wschodniej, swe stopy brutalne na naszej Ziemi Ojczyściej wspierające.

Dzisiaj wydawnictwo swe wznawiamy, uważając, że nie wolno nam z pracą dłużej zwlekać w oczekiwaniu na zupełne wypogodzenie się na naszym horyzoncie, na zupełny powrót do sił i zdrowia wskrzeszonego Łazarza.

Sądzimy, że dla pracy naszej, znajomość Ziemi Ojczyściej mającej na celu, nastąpi chwila nie tylko już odpowiednia, lecz i pilna. Znajomość ta, to samopoczucie, wiodące do samowiedzy narodowej.

Stan przejściowy od letargu do zupełnej sprawności życiowej, stan rekonwalescencji, wiodący do pełnego zdrowia, trwać jeszcze może długo: objawy niemocy i procesy zapalne, z gojeniem ran zadawnionych związane, ustępować będą stopniowo, powoli, a wierzymy mocno, że zasób sił własnych Narodu procesom tym pozwoli dokonać się pomyślnie i niezawodnie. Jak w każdej chorobie, którą ma zwalczać organizm, jest rzeczą pierwszorzędną — zachowanie przytomności i podtrzymywanie samopoczucia, tak i w obecnym stanie Zmartwychwstającej Polski pierwszorzędne zadanie i obowiązki przypadają prasie narodowej, która ma w niej wznagać samopoczucie, podtrzymywać przytomność, gdyż tylko w stanie przytomności odróżnić zdołamy w otaczającym nas środowisku życiowego lekarza od znachora, lekarstwo od trucizny, a w swym stanie wewnętrznym — zbawiennie objawy, wiodące do zdrowia i rozkwitu, od... apetytu fałszywego.

Dzisiaj pierwszy głos w prasie słusznie należy do polityków. Myśmy w organie naszym od bezpośredniej polityki stali na uboczu, i w zasadzie pod tym względem stanowiska swego/zmieniać nie widzimy powodu.

Jak dotąd, tak i nadal służyc zamierzamy polityce prawdy narodowej, za najwyższe sobie poczytując dobro — ogólny pożytek i uświadomienie narodowe, jakie płyną z krajoznawstwa ojczyściej; jak dotąd gwiazdą przewodnią dla Ziemi była nadzieja na ziemi naszej zmartwychwstanie — tak odtąd nią będzie pragnienie we Wskrzeszonej rozszerzyć i pogłębić Samopoczucie, Samowiedzę i Samokrytykę.

"ZIEMIA" ukazywała się od 1910 do 1990 r. będąc kolejno tygodnikiem, miesięcznikiem, rocznikiem, a zawsze oficjalnym organem najpierw PTK następnie PTTK. W wydawaniu jej nastąpiły przerwy w czasie I i II wojny światowej oraz w okresie stalinowskim.

Uroczyście obchodziliśmy 75-lecie szacownej Jubilatki, ale potem został wydany już tylko jeden rocznik "Ziemia 90" w całości poświęcony dokonaniom IV Kongresu Krajoznawstwa Polskiego w Opolu.

Konwencja czasopisma zaprogramowana na początku wieku, w czasach głodu polskiego przekazu w formie popularno-naukowej, modyfikowana do potrzeb środowiska krajoznawców latami, wreszcie się wyczerpała. "ZIEMIE" zastąpiły liczne czasopisma naukowe i regionalne.

Czy kiedyś się odrodzi? Czy powstaną potrzeby tak silne, aby uaktywnić potencjał intelektualny tkwiący w Towarzystwie do szukania dla niej nowego wyrazu? Czas pokaże ...

"SIEDMIOMILOWE BUTY"

Odnaki turystyki kwalifikowanej funkcjonują od kilku dziesięcioleci i cieszą się powodzeniem wśród turystów niezależnie od wieku i turystycznego stażu.

Przypomniano w naszym Towarzystwie rocznice różnych odznak turystycznych, czyniły to komórki powołane do ich popularyzacji i przyznawania.

Przed kilku laty obchodziliśmy jubileusz Górskiej Odznaki Turystycznej, a całkiem niedawno czterdziestolecie obchodziła Odznaka Turystyki Pieszej.

W tym roku minęło piętnaście lat od ustanowienia Odznaki dla najmłodszych turystów rozpoczynających uprawiać pieszo wędrowanie.

Odnacze tej nadano wdzięczną, zaczerpniętą ze znanej bajki nazwę - "Siedmiomilowe buty".

Odnaka istnieje od pierwszego czerwca 1979 roku i jest w prostej linii dzieckiem czterdzięci z okładem lat liczącej OTP, a z daty jej urodzin wynika, że jest nastolatką.

Pomysł wprowadzenia tego typu odznaki zrodził się w gronie działaczy Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK pod koniec lat siedemdziesiątych.

Nowe pomysły, a naszym pełnym ambitnych indywidualności Towarzystwie, natycmiast znajdują gorących orędowników jak i zdecydowanych przeciwników.

Tym razem większość działaczy turystyki pieszej nową inicjatywę przyjęła z sympatią i aprobatą. Wśród aktywistów turystyki pieszej przeważała opinia, że taka odznaka jest potrzebna, ma szansę powodzenia i może być bardzo pożyteczna dla dalszego propagowania turystyki pieszej.

Dyskutowano więc nie nad celowością pomysłu uznanego za dobry, ale skupiono się nad samym regulaminem odznaki.

Przystąpiono do określania wymogów regulaminowych, uwzględniających możliwości fizyczne dziecka oraz jego możliwości percepcyjne.

Jak późniejsza praktyka wykazała udało się to we właściwy sposób wypośrodkować.

Od chwili zatwierdzenia Odznaka "Siedmiomilowe buty" spełnia niezwykle ważne zadanie. Podstawowym jej celem jest zachęcenie dzieci do pieszego wędrowania. Odznaka spełnia rolę swoistego bodźca dla dzieci, które w Towarzystwie i pod opieką osób dorosłych stawiają pierwsze kroki na turystycznych ścieżkach. Dzieci te zaczynają uczestniczyć w wycieczkach dostosowanych programem i długością tras do ich możliwości.

W trakcie tych wycieczek dzieci najczęściej w towarzystwie rodziców lub starszego rodzeństwa uczą się uprawiania turystyki i dowiadują się stopniowo na czym polega krajoznawstwo. Dzieci przyswajają sobie w czasie wędrowki pewne wzorce zachowań i powoli zaczynają chwycać bakcyła wędrowania połączonego z krajoznawczymi penetracjami.

Ważne jest by dzieci poznały właściwy model turystyki, który nie znuży lecz rozbudzi zainteresowanie własnymi okolicami, a następnie całym krajem.

Popularyzacji odznaki dla najmłodszych służy nie tylko turystyka rodzinna. Istnieje wiele przykładów cennych inicjatyw organizowania wycieczek pieszych dla dzieci, z którymi występują różne środowiska.

Akcje tego rodzaju bywają organizowane przez nauczycieli, instruktorów drużyn wuchowych, a najczęściej przez działaczy PTTK.

Przykładem takiego właśnie działania skutecznego popularyzującego Odznakę "Siedmiomilowe buty" był cykl wycieczek dla najmłodszych turystów zorganizowany przez jeden z Oddziałów PTTK w Warszawie.

Wycieczki z tego cyklu obejmowały wszystkie pory roku i przebiegały pod wspólnym hasłem "Śzlakiem Pyzy Mazowieckiej".

Wycieczki te przeznaczone dla dzieci z najmłodszych klas szkół podstawowych cieszyły się dużym powodzeniem. Oczywiście wszystkim dzieciom rozdano książeczki OTP i wszystkie zbierały punkty na Odznakę "Siedmiomilowe buty".

Po kilku wycieczkach i zdobyciu odpowiedniej ilości punktów, przy ognisku młodzi turyści otrzymywali swe pierwsze w życiu odznaki.

Regulamin Odznaki "Siedmiomilowe buty" jest prosty, przejrzysty i jego interpretacja nie nasuwa na ogół wątpliwości.

Zachęca on do zdobywania odznaki dzieci w wieku pozwalającym na świadome przyjmowanie i analizowanie wrażeń krajoznawczych.

Jako górną granicę wieku dla dzieci ubiegających się o odznakę ustalono dziesięć lat. W tym momencie warto przypomnieć, że "Popularną OTP" mogą zdobywać już ośmiolatki.

Wycieczki można odbywać na terenie całej Polski. Nie rozgranicza się w przypadku tej odznaki terenów na nizinie i górskie.

Praktyka wykazała, że ten właśnie zapis w regulaminie jest bardzo ważny dla organizatorów wycieczek dla dzieci.

Odnaka posiada dwa stopnie: srebrny i złoty. Zdobywać je trzeba w kolejności i tylko jeden stopień w roku.

Dzieci ubiegające się o pierwszy stopień odznaki powinny pokonać pieszo w okresie nie przekraczającym dystans trzydziestu kilometrów w odcinkach, czyli wycieczkach nie dłuższych od ośmiu kilometrów, dziennie.

Dla posiadaczy odznaki srebrnej ubiegających się o wyższy stopień przewidziano pokonanie pięćdziesięciu kilometrów. Dzielne przejście nie może przekroczyć dwunastu kilometrów. Podobnie jak w stopniu srebrnym należy tego dokonać w czasie jednego roku.

Trasy wycieczek powinny być odnotowywane w zwykłej książeczce OTP lub w zawierającym takie same rubryki przystosowanym do tego celu zeszytiku.

Swojego czasu dużą popularnością cieszyły się specjalne książeczki OTP przeznaczone do zdobywania Odznaki "Siedmiomilowe buty". Książeczki te zdobijała kolorowa okładka z rysunkiem odznaki.

Była to udana inicjatywa, przyczyniła się ona z pewnością do popularyzacji wprowadzanej właśnie odznaki. Na pomysły specjalnej książeczki wpadli i zrealizowali go z powodzeniem aktywiści turystyki pieszej z Bielska-Białej.

Jeden z ostatnich punktów regulaminu zaleca by tę sympatyczną odznakę wręczać w sposób uroczysty w trakcie imprez i spotkań turystycznych.

Ma to duże znaczenie dla jej małych zdobywców. Chwila ta powinna pozostać w pamięci dziecka jako moment ważny i oczekiwany.

Dziecko powinno odebrać to jako formę symbolicznego "pasowania na turystę". Uroczystości tego typu odbywają się najczęściej za zakończenie imprez turystycznych, rajdów lub wycieczek.

Obserwując na przestrzeni lat popularyzację i zdobywanie Odznaki "Siedmiomilowe buty" daje się zauważyć pewną prawidłowość. - Popularność odznaki i ilość przyznanych odznak na danym terenie ma ścisły związek z sytuacją rodzinną naszych działaczy. Najczęściej dzieje się tak, że popularność odznaki maleje wraz z wyrastaniem z niej dzieci naszych aktywistów.

Propagowaniem odznaki zajmują się z reguły działacze, których dzieci są akurat w wieku odpowiednim do jej zdobywania.

Napewno nic w tym złego ani dziwnego, lecz trzeba by pomyśleć nad tworzeniem w terenie zespołów specjalizujących się w turystyce dla najmłodszych. W wielu prężnych środowiskach tak się właśnie dzieje.

Musimy pamiętać o tym, że popularność pieszego wędrowania wśród najmłodszych ma istotny wpływ na dalsze losy naszej ulubionej dyscypliny turystycznej.

Nasuwa się w związku z tym pytanie, czy w gronie uprawiających czynnie turystykę pieszą dorosłych młodych ludzi pozostali ci, którzy przed laty zdobywali "Siedmiomilowe buty"?

A może są wśród nich zasilający nasze szeregi młodzi Przewodnicy Turystyki Pieszej? Ciekawe, być może ktoś zainteresuje się głębiej sprawą. Pewne jest jednak, że wiele tamtych dzieci z przed piętnastu lat wypełnia obecnie książeczki OTP pomagając wpisać wspólnie przebyte trasy własnym pociechom ubiegającym się o "Siedmiomilowe buty".

Jeżeli okazałoby się, że ktoś z grona Koleżanek i Kolegów zna odpowiedź na powyższe pytanie to prosimy o podzielenie się nim z Komisją Turystyki Pieszej ZG PTTK.

Przyznawaniei Odznaki "Siedmiomilowe buty" zajmują się wszystkie Referaty Weryfikacji OTP działające na terenie całego kraju.

Ilość odznak przyznawanych od momentu ustanowienia Odznaki "Siedmiomilowe buty" trudna jest do ustalenia. Notowane są one w bardzo wielu lokalnych rejestrach.

Natomiast na drukach sprawozdawczych odznakę naszą pochłania rubryka "inne". Ogólnie można jednak stwierdzić na podstawie rozmów przeprowadzonych z działaczami, że zainteresowanie odznaką jest znaczne.

Same odznaki osiągalne są bez problemu, można je zamówić lub kupić w Oddziale PTTK "Mazowsze" na ulicy Litewskiej 11/13 w Warszawie./Tel.293-947/.

Uroczystych obchodów piętnastolecia Odznaki Turystyki Pieszej "Siedmiomilowe buty" nie będzie.

Warto jednak przy tej okazji przypomnieć o jej istnieniu i jej celach. To, że jest ona potrzebna stało się od dawna dla wszystkich oczywiste.

Włodzimierz Majdewicz

SPRAWY ORGANIZACYJNE

KLUB TURYSTYKI MOTOROWEJ

XI OGÓLNOPOLSKI RAJD TURYSTÓW ZMOTORYZOWANYCH SZLAKAMI WALK POWSTANIA WARSZAWSKIEGO

"URSUS '94"

Warszawa
10 września
11 września

ZGŁOSZENIA

Na skład należy dostarczyć kopie przebiegu lub przelewu wpledy.

Zgłoszenia indywidualne i zbiorowe należy kierować na adres:
Oddział PTTK "URSUS",
02-495 Warszawa ul. Traktorystów 18
z zaznaczeniem na kopercie

XI Ogólnopolski Rajd
Turystów Zmotoryzowanych
"URSUS '94"

wraz ze zgłoszeniem należy przesłać wpisowe przekazem lub przelewem
na konto PKO BP XVII O/Warszawa Nr 1674-210089-131 z dopiskiem "URSUS '94"

wpisowe od uczestnika wynosi 180 000.- zł

PROGRAM RAJDU

10 września 1994 (sobota)

- 8⁰⁰ - 9⁰⁰ - Przyjmowanie uczestników Rajdu
Parking przed budynkiem dyrekcji ZM Ursus
- 9⁰⁰ - 9¹⁵ - Otwarcie Rajdu
- 9³⁰ - Start do Rajdu
Spod budynku dyrekcji ZM Ursus
- 13⁰⁰ - Zwiedzanie Wilanowa
- 16⁰⁰ - Start do drugiego odcinka Rajdu
- 17⁰⁰ - Obiad
- 17³⁰ - Zakwaterowanie
Park Kultury w Powsinie
- 19⁰⁰ - Ognisko

11 września 1994 (niedziela)

- 8⁰⁰ - Śniadanie
- 10⁰⁰ - 11⁰⁰ - Konkursy i quizy dla dorosłych i dzieci
- 11⁰⁰ - 13⁰⁰ - Zwiedzanie Ogrodu Botanicznego
- 13³⁰ - Obiad
- 14³⁰ - Zakończenie i ogłoszenie oficjalnych wyników,
wręczenie nagród i wyróżnień.

Przedstawiamy dalszy ciąg znowelizowanych regulaminów dotyczących turystyki pieszej - regulaminy odznak.

REGULAMIN

ODZNAKI TURYSTYKI PIESZEJ

I. Postanowienia ogólne

1. Odznaka Turystyki Pieszej, zwana w skrócie OTP, jest odznaką ustanowioną i nadawaną przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze /PTTK/ - w celu zachęcenia społeczeństwa do uprawiania turystyki pieszej nizinnej, poznawania kraju ojczystego, jego przeszłości, współczesnego dorobku, kultury, piękna krajobrazu i przyrody.
2. OTP można zdobywać jedynie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
3. OTP przyznaje Komisja Turystyki Pieszej /KTP/ Zarządu Głównego PTTK bezpośrednio, bądź za pośrednictwem Oddziałowych Komisji Turystyki Pieszej /OKTP/ PTTK. Wskazane jest, aby przyznane odznaki były wręczane w sposób uroczysty podczas zlotów, rajdów, bądź innych spotkań turystycznych.
4. Ubiegać się o OPT może każdy, kto ukończył 10 lat lub wcześniej zdobył II stopień /Złote Buty/ OTP "Siedmiomilowe Buty" i spełnił warunki przewidziane niniejszym regulaminem. Wyjątek stanowi OTP popularna, którą można zdobywać po ukończeniu 8 lat.
5. OTP jest ustanowiona w czterech kategoriach:
- OTP popularna /bez stopni/,

- OTP mała w stopniach: brązowym, srebrnym i złotym,
- OTP duża w stopniach: srebrnym i złotym,
- Odznaka "Za wytrwałość w turystyce pieszej".

II. Popularna OTP

6. Na OTP zalicza się wycieczki piesze - / 1 km odpowiada 1 punktowi/ odbywane na terenach nizinnych i wyżynnych kraju: na terenach Gór Świętokrzyskich, Masywu Śląży, Pogórza Karpackiego i Sudeckiego, Gór Opawskich i Kaczawskich oraz na terenach kotlin: Jeleniogórskiej, Klódzkiej, Żywieckiej, Nowotarskiej i Sądeckiej.
7. Na OTP zalicza się zwiedzanie miejscowości wg punktacji podanej w załączniku nr 2. Przewodnik Turystyki Pieszej w czasie weryfikacji może jednak obniżyć liczbę punktów za zwiedzanie w zależności od stwierdzonego stopnia poznania miejscowości.
8. Powtórzenie trasy lub jej odcinka, niezależnie od kierunku, nie zalicza się przy ubieganiu się o ten sam stopień OTP.
9. Za zwiedzanie miejscowości umieszczonych w wykazie zalicza się ustaloną liczbę punktów, pod warunkiem wpisania do książeczki wycieczek pieszych obiektów zwiedzanych w danej miejscowości. Wymagane jest zwiedzenie przynajmniej najważniejszych obiektów. Zwiedzanie tej samej miejscowości może być zaliczone tylko jeden raz, niezależnie od stopnia małej OTP. Nie zalicza się punktów za zwiedzanie miejsca zamieszkania.
10. Wycieczki dłuższe /powyżej dwóch dni/ można dzielić w celu zaliczenia ich na dwa stopnie odznaki. Wymagane jest jednak podanie długości tras dziennych.
11. Podstawą przyznania OTP popularnej i małej oraz zaliczenie norm na odznakę "Za wytrwałość w turystyce pieszej" jest książeczka wycieczek pieszych, wg wzoru ustalonego przez KTP ZG PTTK.
12. Trasa wycieczki /rajdu/ powinna być szczegółowo wpisana do książeczki, z podziałem na odcinki dzienne i poświadczona przez:
  - a/ Przewodnika Turystyki Pieszej PTTK,
  - b/ przewodnika PTTK, instruktora harcerskiego lub organizatora turystyki PTTK, prowadzącego wycieczkę,
  - c/ nauczyciela prowadzącego wycieczkę szkolną,
  - d/ kierownika wycieczki organizowanej przez organizację młodzieżową, zakład pracy lub inną instytucję.
 Poświadczenia przez osoby wymienione w punktach b, c i d należy potwierdzić pieczęcią instytucji organizującej wycieczkę.
13. Wycieczki indywidualne powinny być poświadczane na szlaku przez Przewodnika Turystyki Pieszej bądź w ogniwach i obiektach PTTK. Honorowane są również poświadczenia urzędów, instytucji, zakładów państwowych i spółdzielczych, urzędów pocztowych, stacji kolejowych, posterunków policji, domów wczasowych itp. Obowiązuje wpisanie daty przejścia.
14. Poświadczenia, o których mowa w punktach 12 i 13 mogą być zastąpione szczegółowym opisem trasy wycieczki dołączonym do książeczki i potwierdzonym przez Przewodnika Turystyki Pieszej uprawnionym na dany teren.
15. Jako górną granicę zaliczenia dziennych przejść pieszych przyjmuje się: dla młodzieży do lat 15 - 20 km., dla pozostałych - 30 km.
16. Przewodnicy TP są zwolnieni od obowiązku uzyskiwania poświadczeń i opisu o których mowa w punktach 12-14.
17. Popularną OTP można zdobywać po ukończeniu 8 lat lub zdobyciu II stopnia /Złote Buty/ OTP "Siedmiomilowe Buty". Przyznawana jest za uzyskanie w dowolnym okresie 60 punktów podczas nizinnych wycieczek pieszych w tym za zwiedzanie miejscowości punktowanych - najwyżej 15 punktów.
18. Popularna OTP może być przyznawana również po zdobyciu małych względnie dużych OTP.

III. Mała OTP

19. Ubiegający się o małą OTP powinien udokumentować zdobycie określonej niżej liczby punktów:

stopień odznaki	ogółem punktów	w tym za zwiedzanie miejscowości zaliczonych do:
- brązowy	100	20
- srebrny	250	30
- złoty	500	100

20. OTP w stopniu brązowym należy zdobyć w ciągu jednego roku /12 miesięcy/, począwszy od daty pierwszej wycieczki.
21. Małą OTP w stopniu srebrnym można zdobyć w ciągu 2 lat /24 miesięcy/ i co najmniej na terenie dwóch regionów. Poza regionem, w którym znajduje się miejsce zamieszkania ubiegającego się o odznakę, należy uzyskać co najmniej 50 punktów, w tym co najmniej 40 punktów za przejście piesze. Obowiązuje odbycie jednej wycieczki 3-dniowej.
22. Małą OTP w stopniu złotym można zdobywać w ciągu trzech lat /36 miesięcy/ i co najmniej z trzech regionów, poza regionem, w którym znajduje się miejsce zamieszkania ubiegającego się o odznakę, należy uzyskać co najmniej 50 punktów, w tym co najmniej 40 punktów za przejścia piesze. Obowiązuje odbycie jednej wycieczki 5-dniowej lub dwu 3-dniowych.
23. Mała OTP może być zdobywana w kolejności stopni. W ciągu jednego roku kalendarzowego można zdobyć małą OTP tylko w stopniu brązowym i srebrnym.
24. Popularną oraz małą OTP wszystkich stopni przyznają OKTP PTTK oraz zespoły d/s turystyki pieszej działające przy Regionalnych Ośrodkach Programowych /ROP/PTTK, posiadających uprawnienia nadane im przez KTP ZG PTTK. Referaty weryfikacyjne powołane w kołach, klubach i innych jednostkach mogą przyznawać OTP popularną oraz małą do stopnia srebrnego - po nadaniu im uprawnień przez KTP ZG PTTK na wniosek terenowo właściwej OKTP.
25. Przy weryfikacji kolejnych stopni odznaki należy przedłożyć książeczki wycieczek pieszych z poprzednio przyznanymi odznakami.
26. W wypadku wątpliwości związanych z przedłożoną dokumentacją, Przewodnik Turystyki Pieszej lub właściwa komisja turystyki pieszej mają obowiązek poddać ubiegającego się o odznakę sprawdzianowi, celem potwierdzenia czy rzeczywiście przebył podaną trasę.
27. W razie odmowy przyznania OTP, należy to odnotować w książeczce wycieczek z podaniem przyczyn.

IV. Duża OTP

28. Ubiegający się o dużą srebrną OTP musi posiadać odznakę małą w stopniu złotym oraz przebyć dwa spośród wskazanych przez KTP ZG PTTK szlaków /załącznik nr 3/, o długości co najmniej 150 km każdy. Szlak wskazany może być zastąpiony szlakiem opracowanym przez ubiegającego się, zaopiniowanym przez Przewodnika TP, posiadającego uprawnienia na dany teren. Dużą srebrną OTP można zdobywać w ciągu trzech lat. Każdy ze szlaków powinien być przebyty w czasie jednej nieprzerwanej wędrowki. Z dwu wymaganych szlaków tylko jeden może przebiegać przez obszar regionu miejsca zamieszkania. Duża srebrna OTP może być zdobywana ponadto na trasach Ogólnopolskich Wysokokwalifikowanych Rajdów Pieszych. W tym przypadku nie obowiązuje opiniowanie szlaku przez Przewodnika TP. Obowiązuje jednak wykonanie opisu przebytych tras.
29. Ubiegający się o dużą złotą OTP powinien posiadać dużą srebrną OTP i przebyć opracowane przez siebie dwa szlaki, o długości co najmniej 200 km każdy, zaopiniowane przez Przewodnika TP posiadającego uprawnienia na dany teren. Dużą złotą OTP można zdobywać w ciągu trzech lat. Każdy ze szlaków powinien być przebyty w jednej nieprzerwanej wędrowce. Oba szlaki muszą przebiegać przez inne regiony niż szlaki przebyte na dużą srebrną OTP.
30. W ciągu jednego roku można zdobyć tylko jedną dużą odznakę.
31. Duże OTP przyznaje KTP ZG PTTK. Ubiegający się o przyznanie odznaki przesyła do Komisji /ul. Senatorska 11, 00-075 Warszawa/ wypełniony formularz wniosku o przyznanie dużej OTP /wzór-załącznik nr 1/ z załączeniem:
- przy zdobywaniu dużej srebrnej OTP - książeczek wycieczek pieszych, na podstawie których przyznane były poprzednie odznaki, przy zdobywaniu dużej złotej OTP - legitymacji stwierdzającej przyznanie dużej srebrnej OTP.
  - opisów przebytych szlaków z podaniem liczby kilometrów, zwiedzanych obszarów i miejscowości, a szczególnie informacji nie uwzględnionych w przewodnikach po danym terenie itp. Pożądane jest ilustrowanie opisów zdjęciami lub szkicami. KTP ZG PTTK zastrzega sobie prawo zatrzymania opisów tras.
32. Opisy szlaków przed złożeniem w KTP ZG PTTK powinny być zaopiniowane przez Przewodnika TP posiadającego uprawnienia na dane tereny.
33. Punkty za zwiedzanie miejscowości nie są zaliczane przy zdobywaniu odznak dużych.

V. Odznaka "Za wytrwałość w turystyce pieszej"

34. Odznakę "Za wytrwałość w turystyce pieszej" mogą zdobywać posiadacze dużej OTP bądź małej OTP w stopniu złotym.
35. Odznakę zdobywa się przez wielokrotne powtórzenie normy przewidzianej dla OTP w stopniu brązowym.
36. W ciągu roku kalendarzowego tj. od 1 stycznia do 31 grudnia można zaliczyć wykonanie tylko jednej normy rocznej. Następnym wycieczek odbytych w danym roku kalendarzowym nie można zaliczyć na poczet normy dla następnego roku.
37. Posiadacz dużej złotej zdobywa odznakę za potwierdzone wykonanie 5 norm, posiadacz dużej srebrnej OTP - za wykonanie 7 norm, a posiadacz małej złotej OTP -

za wykonanie 9 norm. Zaliczenie pierwszej normy zobowiązuje do zdobycia właściwej liczby przewidzianych norm, niezależnie od późniejszego zdobycia wyższych stopni odznak.

38. Coroczne normy na odznakę posiadacz dużej srebrnej OTP może wykonywać równocześnie z przebyciem szlaków przewidzianych na dużą złotą OTP. W tym przypadku jedna norma musi być zdobywana na innych terenach niż przebiegał szlak na dużą złotą OTP.
39. Coroczne normy na odznakę posiadacz małej złotej OTP może zdobywać równocześnie z przebyciem szlaków przewidzianych na dużą srebrną OTP. W tym przypadku jednak norma na odznakę musi być uzyskana na innych terenach niż przebiegał szlak na dużą OTP.
40. Dokumentację odbytych wycieczek na odznakę należy prowadzić w książeczce wycieczek pieszych.
41. Po uzyskaniu każdorazowej normy książeczkę wycieczek pieszych poświadczoną przez Przewodnika TP, posiadającego uprawnienia na dany region, należy przedłożyć celem weryfikacji do OKTP lub zespołu d/s turystyki pieszej, działającego przy Regionalnym Ośrodku Programowym PTTK /ROF/.
42. Po uzyskaniu ostatniej normy /piątej, siódmej lub dziewiątej/, całość dokumentacji należy przesłać listem poleconym do KTP ZG PTTK, celem przyznania odznaki. W przypadku zdobycia odznaki przez posiadacza małej złotej OTP /9 norm/, oprócz książeczek zawierających zweryfikowane normy, należy nadesłać książeczkę, w której przyznano małą złotą OTP. W przypadku zdobywania odznaki przez posiadacza dużej srebrnej /7 norm/ lub dużej złotej OTP /5 norm/, należy dodatkowo podać numer legitymacji, stwierdzającej przyznanie tych odznak.
43. Odznaka "Za wytrwałość w turystyce pieszej" może być zdobywana wielokrotnie. Przy zdobywaniu odznaki po raz drugi lub następny obowiązuje wykonanie 5 norm, niezależnie od stopnia posiadanej OTP /mała złota, duża srebrna bądź duża złota/.
44. Dla zdobycia odznaki nie jest wymagana kalendarzowa ciągłość uzyskiwania norm przerwa roczna lub dłuższa nie przekreśla zdobytych uprzednio i zweryfikowanych norm.
45. Odznaka wykonana jest w trzech kolorach: dla zdobywców po raz pierwszy - w otoku ciemnozielonym, przy powtórnym zdobyciu - w otoku granatowym, przy trzecim i dalszych - w otoku czerwonym.

VI. Postanowienia końcowe

46. W przypadku utworzenia przewidzianych Statutem Towarzystwa międzyoddziałowych jednostek organizacyjnych w turystyce pieszej, mogą one przejąć od OKTP część uprawnień określonych niniejszym regulaminem w zakresie weryfikowania i przyznawania poszczególnych stopni odznaki. O sposobie podziału tych uprawnień należy powiadomić KTP ZG PTTK.
47. Przy załatwianiu przyznawania OTP drogą korespondencyjną oraz zaliczania norm na odznakę "Za wytrwałość w turystyce pieszej" należy dołączyć znaczki pocztowe o wartości opłaty pocztowej jak przy nadaniu.
48. Interpretacja niniejszego regulaminu należy do Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK.

49. Niniejszy regulamin, po dokonaniu korekty przez Komisję Turystyki Pieszej w dniu 2 lutego 1993 r. zatwierdzony w dniu 30 lipca 1993 r. przez Prezydium Zarządu Głównego PTTK. Niniejszy regulamin wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia i anuluje postanowienia poprzednich regulaminów.

PREZYDIUM
ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

Postanowienia końcowe:

Interpretacja niniejszego regulaminu należy do Rady d/s Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK.

Rada d/s Turystyki Osób
Niepełnosprawnych ZG
PTTK

TACY SAMI.

REGULAMIN
OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU DLA OGNIW PTTK
I ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH PROWADZĄCYCH
DZIAŁALNOŚĆ TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZĄ DLA
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Cel konkursu:

- 1/ szeroka popularyzacja turystyki i krajoznawstwa wśród osób niepełnosprawnych,
- 2/ wymiana doświadczeń i szeroka popularyzacja wzorów dobrze działających ogniw PTTK,
- 3/ wypracowywanie nowych form turystyki dla osób niepełnosprawnych /przygotowanie specjalnych tras do turystyki pieszej, motorowej, kolarskiej i kajakowej itp./,
- 4/ przegląd aktywności i przygotowania kadry PTTK,
- 5/ wyłonienie na drodze porównania najlepiej pracującego oddziału bądź koła PTTK, na rzecz osób niepełnosprawnych.

Organizatorem konkursu jest Rada d/s Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK przy współudziale Zarządów Głównych: Polskiego Związku Głuchych, Polskiego Związku Niewidomych, Towarzystwa Walki z Kalekotwem oraz Związku Emerytów, Inwalidów i Rentistów.

Założenia konkursu:

- ogłoszenie konkursu następuje we wrześniu 1994 r. i trwa do 15 czerwca 1995 r.
- ogłoszenie wyników konkursu nastąpi w czasie obchodów "Dnia Turystyki" w 1995 r.

Warunki uczestnictwa:

- udział w konkursie może wziąć oddział bądź koło PTTK, które zgłoszą swój udział i nadeślą informację o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych określoną m.in. w celach konkursu,
- zgłoszenie należy kierować do Rady d/s Turystyki dla Osób Niepełnosprawnych - Zarządu Głównego PTTK. /Wzór karty zgłoszenia stanowi Zał.Nr.1/, a jeden egzemplarz pozostawić u siebie,
- termin nadsyłania zgłoszeń na kartach uczestnictwa upływa z dniem 31.X.1994 r.

Ocena konkursu:

- Ocena wyników konkursu w skali kraju jest dokonywana przez zespół powołany przez Radę d/s Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK, który sporządza protokół z oceny konkursu.

Uroczyste ogłoszenie wyników konkursu oraz wręczenie nagród nastąpi w czasie obchodów "Dnia Turystyki" w 1995 r.

Nagrody:

Fundują Zarządy Główne poszczególnych związków i stowarzyszeń przystępujących do konkursu.

Przewiduje się I,II,III nagrody pieniężne oraz dyplomy poszczególnych organizacji, ZG PTTK uhonoruje wszystkie wyróżnione jednostki specjalnymi dyplomami.

Przewiduje się również wyróżnienie szczególnie aktywnych osób nagrodami książkowymi i dyplomami uznania.

HONOROWY PATRONAT NAD KONKURSEM OBJAŁ PREZES PTTK KOL.ADAM CHYŻEWSKI, ZAŚ WSPÓŁPRACĘ ZADEKLAROWAŁA REDAKCJA "SUPER EXPRESSU", GDZIE W KAŻDA ŚRODĘ ZNAJDZIEMY WKŁADKĘ POŚWIECONĄ TURYSTYCE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORGANIZOWANEJ PRZEZ PTTK.

WZÓR KARTY ZGŁOSZENIA

.....1994r.
.....
/nazwa uczestnika,
adres, tel. i
pieczęć/

Rada d/s Turystyki ON
ZG PTTK
ul.Senatorska 11
00-075 Warszawa

Zgłoszenie do konkursu

Po zapoznaniu się z regulaminem Ogólnopolskiego Konkursu dla Ogniw PTTK i Organizacji Społecznych prowadzących działalność turystyczno-krajoznawczą dla Osób Niepełnosprawnych Zarząd ..... /Oddziału, Koła, Klubu/ zgłasza udział w konkursie.

Podpisy upoważnionych
członków Zarządu

KOMUNIKAT

Oddział PTTK "Ziemi Międzyrzeckiej" ma zaszczyt zawiadomić, że w dniach 9-11.09.1994 r. organizuje Sesję Popularno-Naukową nt. "Fortyfikacje XIX i XX wieku w Polsce i Europie" z okazji XXX-lecia Oddziału PTTK w Międzyrzeczu.

Zgłoszenia i wpisowe w kwocie 400 tys złotych należy przesyłać na adres:

PTTK Oddział "Ziemi Międzyrzeckiej"
Rynek 9
66-300 MIĘDZYRZECZ, tel. 24-47

Pomorski Bank Kredytowy Oddział Międzyrzecz nr. 362036-912-132

z dopiskiem "JUBILEUSZ - SESJA"

PROGRAM SESJI

9 września 1994 r. - piątek

- do godz.17.00 - przyjmowanie uczestników na Zamku w Międzyrzeczu,
- 17.00 - wyjazd na miejsce zakwaterowania,
- 18.00 - wykład na temat: "Fortyfikacje

- XIX i XX wieku w Polsce i Europie",
- 19.30 - kolacja,
- 20.00 - wykład uszczegółowiony na temat: "Międzyrzecki Rejon Umocniony".

10 września 1994 r. - sobota

- 8.00 - śniadanie w miejscu zakwaterowania,
- 9.00 - wyjazd do Międzyrzecza na uroczystości oficjalne XXX-lecia Oddziału PTTK,
- 12.30 powrót na obiad,
- 14.00 - wyjazd na wycieczki specjalistyczne po MRU /do wyboru/:
  - a/ Grupa Warowna "Ludendorff" i mosty forteczne,
  - b/ Grupa Warowna "Scharnhorst" i tzw. Pętla Boryszyńska,
  - c/ Główny wyjazd i Grupa Warowna "Gneisena",
- 19.00 - kolacja,
- 20.00 - Wykład na temat: "Nietoperenc - mieszkańcy fortyfikacji".

11 września 1994 r. - niedziela

- 8.30 - śniadanie,
- 9.30 - spacer po Pszczewskim Parku Krajozrazowym i Pszczewie,
- 12.30 - zakończenie sesji i XXX-lecia Oddziału,
- 13.00 - obiad.

KOMUNIKAT

XII OGÓLNOPOLSKI RAJD KOLARSKI

im. Jerzego Goszczyńskiego

w dniach od 29 września do 2 października 1994 roku

Przyjmowanie uczestników 29 września od godz. 17.00 w Szkole Podstawowej w Zegrzu Północnym /obok Szkoły Oficerskiej/, gdzie będzie pierwszy nocleg. Dwa następne noclegi w Ośrodku WAM w Kamieńczuku. Należy mieć materac i śpiwór.
Wpisowe płatne na miejscu w wysokości -
50.000 zł. dla członków PTTK;
70.000 zł. dla pozostałych osób.

SZCZECIŃSKIE BIURO TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ I KRAJOWEJ

P.T.T.K. Sp.z.o.o.

70-206 Szczecin, ul. Dworcowa 19 • tel. +091 33 62 67, 33 70 89 • fax: +091 33 46 53 • tlx. 0422715

Są jeszcze wolne miejsca w następujących imprezach organizowanych przez Biuro Turystyki Zagranicznej i Krajowej PTTK w Szczecinie:

HISZPANIA

Wybrzeże Costa Brava - termin 9-18 września 1994r. Cena 7.850.000 zł obejmuje: transport autokarem klimatyzowanym lux, 7 noclegów w 3 gwiazdkowym hotelu z pełnym węzłem sanitarnym, 3 posiłki dziennie, opiekę pilota, ubezpieczenie ATU od NW. W programie 2 wycieczki autokarowe do Barcelony i Andory.

FRANCJA

Paryż - terminy: 25-30 sierpnia, 24-29 września i 24-29 października 1994r. Cena 3.800.000 zł obejmuje: transport autokarem, noclegi w hotelu de L'ain /pokoje 2-3 osobowe/ ze śniadaniem, opiekę pilota, ubezpieczenie ATU od NW. W programie zwiedzanie katedry Notre-Dame, Pałacu Sprawiedliwości, Luwru, Wersalu, Wieży Eiffla.

BORT-ty i Oddziały PTTK zapraszamy do współpracy.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
BIURO TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ sp. z o.o.
31-033 KRAKÓW ul. WESTERPLATTE 15/16
tel. 22-95-66 w. 514, 515, 516; 22-99-53
tlx 322210 fax 22-72-07

ZAPRASZA
LATO-JESIEN 1994

IMPREZY POBYTOWE: hotele, pensjonaty, campingi, schroniska górskie, autokar, samolot, dojazd własny.
Anglia (Londyn), Francja, Hiszpania, Słowacja, Turcja, Węgry, Włochy, Polska.

IMPREZY OBJAZDOWE:

Francja, Grecja, Hiszpania, Maroko, Portugalia, Włochy.

PIELGRZYMKI:

Lourdes, Fatima, Montserrat.

ZWIEDZANIE KRAKOWA - przez cały rok.

INFORMACJE Zarządu Głównego PTTK

NUMER SPECJALNY
 WARSZAWA, LIPIEC 1994
• KOMUNIKAT • Do użytku wewnętrznego
 PRZEWODNICTWO TURYSTYCZNE
 W POLSKIM TOWARZYSTWIE TURYSTYCZNO-
 KRAJOZNAWCZYM

23

REGIONALNE PRACOWNIE KRAJOZNAWCZE PTTK

<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Regionalny Oddział PTTK ul. Warszawska 43 15-062 Białystok ☎ 324-624</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Oddział "Turysta" PTTK przy ZPC "Celwiskoza" ul. K. Miarki 42 58-500 Jelenia Góra</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Rynek 8 64-100 Leszno ☎ 205 545 tlx 0 455 25</p>
<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK ul. Gdańska 9 85-005 Bydgoszcz ☎ 225-193, 223-589 fax 22 17 58</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Oddział PTTK ul. Łódzka 29a 62-800 Kalisz ☎ 719 20</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Oddział Miejski Rynek 8 20-111 Lublin 40 ☎ 279-91, 229-26 fax 237-58 tlx 0 64 25 87</p>
<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK ul. Mickiewicza 9 22-100 Chełm ☎ 531 32</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Regionalny Ośrodek Programowy ul. Dyrekcyjna 10 40-013 Katowice ☎ 153 93 52</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Centrum Fotografii Krajoznawczej ul. Wigury 12 a 90-301 Łódź ☎ 364-010, 364-370</p>
<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Al. NMP 39/41 42-200 Częstochowa ☎ 242 120</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK ul. Zamkowa 3 25-009 Kielce ☎ 477-43, 459-14 tlx 0 61 32 27</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Oddział Warmińsko-Mazurski Wysoka Brama 10-950 Olsztyn ☎ 273-665</p>
<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK ul. Krótka 5 822-300 Elbląg ☎ 327-454, 326-469 tlx 05 74 31</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Oddział Akademicki ul. Radziwiłłowska 21/4 31-326 Kraków ☎ 227-003 fax 216-460 tlx 0 32 23 94</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Regionalny Ośrodek Programowy ul. Barlickiego 2a 45-083 Opole ☎ 36-348</p>
<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Regionalny Ośrodek Programowy ul. Ogarna 72 80-958 Gdańsk ☎ 311-488</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Rynek 27 59-200 Legnica ☎ 267-44</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK ul. Tumska 4 09-400 Płock ☎ 628-400</p>
<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Oddział Międzyuczelniany PTTK DS nr 6 przy Politechnice Poznańskiej ul. Św. Rocha 11b 61-773 Poznań</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia krajoznawcza PTTK Oddział PTTK "Jaćwiesz" ul. Wojska Polskiego 2 skr. poczt. 32 16-400 Suwałki ☎ 663-775</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Al. Niepodległości 141 02-570 Warszawa ☎ 494 586 fax 237-58 tlx 0 64 25 87</p>
<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK ul. Miła 10 26-600 Radom ☎ 240-26</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Oddział Zachodniopomorski PTTK ul. Dworcowa 6 70-206 Szczecin ☎ 335-721</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Oddział Wrocławski PTTK Rynek-Ratusz 11/12 54-107 Wrocław ☎ 303-44 w. 8 fax 367-46 tlx 71 22 72</p>
<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Oddział Miejski PTTK ul. Matejki 2 35-064 Rzeszów ☎ 536-755 tlx 0 63 23 38</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Oddział Przewodnicki PTTK ul. Fosa Staromiejska 6 87-100 Toruń ☎ 104-22</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK ul. Staszica 31 22-400 Zamość ☎ 31-43, 59-18 fax 56-87 tlx 0 64 31 37</p>
<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK ul. Piłsudskiego 14 08-110 Siedlce ☎ 243-53 tlx 843 17</p>	<p>☛ Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK ul. Lewartowskiego 2 50-300 Wałbrzych ☎ 250-64</p>	<p>Działalność innych RPK nie została potwierdzona w sprawozdaniach Oddziałów z działalności organizacyjno-programowej.</p>

Redakcja: Centralna Biblioteka PTTK
im. Kazimierza Kulwiecia
ul. Podwałe 23, 00-261 Warszawa, tel. 31 80 65

Numer zamknięto 1994.08.12.

**Zapraszamy do pełnego, bezpłatnego korzystania
z materiałów zawartych w "Informacjach ZG PTTK"**

PTTK W